

Den styrkede pædagogiske læreplan

Gerlev Børnehus

Maj 2023

Indholdsfortegnelse

Den styrkede pædagogiske læreplan	1
1. Indledning	3
1.1 Opbygning af læreplanen	3
2. Præsentation af Gerlev børnehus	3
3. Det fælles pædagogiske grundlag	4
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	4
Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os, og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?	5
3.1 Børnesyn	5
3.2 Dannelse	5
3.3 Børneperspektiv	5
3.4 Leg og læring	6
3.5 Børnefællesskaber	6
Pædagogisk læringsmiljø	7
Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?	7
3.6 Pædagogisk læringsmiljø	7
Samarbejde med forældre om børns læring	8
Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?	8
3.7 Samarbejde med forældre om børns læring	8
Børn i udsatte positioner	9
Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?	9
3.8 Børn i udsatte positioner	9
Sammenhæng til børnehaveklassen	10
Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)	10
3.9 Sammenhæng til børnehaveklassen	10
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan	11
Inddragelse af lokalsamfundet	11
Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?...11	
4. Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan	11
4.1 Inddragelse af lokalsamfundet	11
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	12

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø? ..	12
4.2 Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	12
De seks læreplanstemaer	13
5. De seks læreplanstemaer	13
Alsidig personlig udvikling	13
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:	13
Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?	13
5.1 Alsidig personlig udvikling	14
Social udvikling	15
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:	15
Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?	15
5.2 Social udvikling	15
Kommunikation og sprog	17
Pædagogiske mål for læreplanstemaet: mål for læreplanstemaet:	17
Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?	17
5.3 Kommunikation og sprog	17
Krop, sanser og bevægelse	19
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:	19
Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?	19
5.4 Krop, sanser og bevægelse	19
Natur, udeliv og science	20
Pædagogiske mål for læreplanstemaet: mål for læreplanstemaet:	20
Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?	21
5.5 Natur, udeliv og science	21
Kultur, æstetik og fællesskab	22
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:	22
Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?	22
5.6 Kultur, æstetik og fællesskab	23
Evalueringskultur	24
Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø? ...	24
Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?	24
6 Evalueringskultur	24

1. Indledning

Nærværende pædagogiske læreplan er forfattet ud fra dagtilbudsloven, dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. I publikationen *'Den styrkede pædagogiske læreplan - Rammer og indhold'* bliver loven og bekendtgørelsen nærmere beskrevet, med fokus på de krav der er til arbejdet med en læreplan. I Gerlev børnehus har vi anvendt publikationen, når vi har arbejdet med de forskellige elementer i læreplanen. Publikationen kan frit downloades på www.emu.dk/dagtilbud hvis der ønskes mere viden om den styrkede pædagogiske læreplan.

1.1 Opbygning af læreplanen

I denne læreplan vil afsættet være læreplansblomsten, som stammer fra ovenfor nævnte publikation. Blomsten illustrerer de fleste af elementerne i den styrkede læreplan.

Først vil vi beskrive vores pædagogiske grundlag (det blå i blomsten).

Dernæst vil vi beskrive hvordan vi inddrager lokalsamfundet samt hvordan vi arbejder med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i Gerlev børnehus.

Herefter vil vi beskrive læreplanstemaerne (det røde i blomsten).

For til sidst at beskrive hvordan vi vil evaluere vores arbejde ud fra alle ovenstående elementer.

2. Præsentation af Gerlev børnehus

Gerlev børnehus er en del af området Hornsherred, der tæller 10 børnehuse samt dagpleje i Skibby og Jægerspris. Gerlev børnehus er en integreret institution, med plads til cirka 75 enheder. Et 0-2 års barn svarer til 2 enheder og børn over 3 år svarer til en enhed. Det varierer hvor mange små og store børn vi har, da det afhænger af ventelisten, men i gennemsnit har vi ca. 45 børn indskrevet i huset.

Når et barn er mellem 2,5 og 3 år flytter det fra vuggestuen til børnehaven. I børnehaven har vi en lillegruppe, hvor børnene er mellem 3 og 4 år. Lillegruppen er på Dinostuen og på Troldestuen er mellemgruppen, hvor de er mellem 4 og 5 år og storegruppen, hvor de er mellem 5 og 6 år.

Året inden børnene skal i skole, starter de i storegruppen. Det er ofte en stor begivenhed for børnene, når de skal rykke op i en ny gruppe, og vi oplever tit at det fylder meget for børnene. Vi sørger for, så vidt muligt, at børnene flytter gruppe med nogle af deres venner.

Der er ansat 9 pædagoger/pædagogmedhjælpere, 1-3 vikarer samt en pædagogisk leder i Gerlev børnehus. Der kan endvidere være medarbejdere ansat i perioder - fx studerende, praktikanter eller flexjobbere. Når vi i denne læreplan nævner personalet i Gerlev børnehus, vil der være tale om både pædagoger og medhjælpere. Personalet er enten tilknyttet vuggestuen eller børnehaven, men vi hjælper hinanden på tværs af stuerne når vi fx holder stuemøder eller andre møder i huset. Og så åbner og lukker vi i børnehaven. På den måde kender alle børn og voksne hinanden.

Børnehuset ligger i naturskønne omgivelser tæt på marker, enge, skov samt Roskilde fjord.

I år 2019 blev Gerlev børnehus istandsat og fremstår ny, lys og venlig. Alle vores stuer er store og rummelige, og samtidig har vi dukkekroge, LEGO-rum og små hyggelokke hvor børnene kan fordybe sig i legen uden at blive forstyrret af voksne eller andre børn. Vuggestuen og børnehaven ligger i to forskellige bygninger, der er koblet sammen af en stor bred gang.

På børnehavens legeplads kan børnene let blive motorisk udfordret i deres hverdag, idet vi har flere lege- og klatrestativer, legehuse, et bål-hus, samt cykelbane hele vejen rundt om legepladsen. Desuden har vi mange store træer, hvor børnene kan søge skygge om sommeren eller plukke æbler om efteråret. Også vores store græsbakke bliver flittigt brugt af børnene til at trille og løbe ned af. Legepladsen er stor nok til at børnene kan fordybe sig i legen uden at blive forstyrret, men alligevel så lille at de altid kan finde en voksen i nærheden. Vuggestuens børn har deres egen legeplads med gynger, legehuse samt en overdækket terrasse, hvor de kan søge ly for sol og regn.

Det fælles pædagogiske grundlag, de øvrige krav samt de seks læreplanstemaer vil omhandle både vuggestuen og børnehaven i Gerlev børnehus.

3. Det fælles pædagogiske grundlag

Nedenstående afsnit vil omhandle hvordan vi i Gerlev børnehus arbejder med det fælles pædagogiske grundlag som berører emnerne:

1. Børnesyn
2. Dannelse
3. Børneperspektiv
4. Leg og læring
5. Børnefællesskaber
6. Pædagogisk læringsmiljø
7. Samarbejde med forældre om børns læring
8. Børn i udsatte positioner
9. Sammenhæng til børnehaveklassen

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os, og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

3.1 Børnesyn

I Gerlev børnehus opfatter vi hvert enkelt barn som unikt med egen familiehistorie, holdninger, følelser, drømme og så udvikler børn sig i forskelligt tempo. Vores børnesyn bygger på en antagelse om, at alle børn er kompetente aktører, der kan vise de ønsker, styrker og den personlighed de har. Samtidig mener vi, at det er i relation til andre børn og voksne at barnet lærer, dannes og udvikles. Derfor bliver alle børn i Gerlev børnehus mødt med omsorg, nærvær og anerkendelse. Endvidere udviser vi omsorg og nærvær ved at anerkende børnenes egne følelser, fx hvis et barn er ked af det over en bestemt situation. Vi ser det som vores opgave, at skabe en hverdag for det enkelte barn, som understøtter barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse på bedst mulig vis.

3.2 Dannelse

Vi mener at børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. I Gerlev børnehus arbejder vi ud fra, at børn har ret til at give udtryk for deres mening og krav på, at vi respekterer denne, hvilket er med til at danne børnene ud fra en demokratisk forståelse hvor børnene lærer at handle i en verden som deltagende, lyttende og kritiske mennesker. Det er vores opgave at skabe rammerne for børnene, så de kan lære samt konkret deltage i demokratiske sammenhænge. Eksempelvis taler vi med børnene om medbestemmelse og indflydelse, hvor de er med til at planlægge nogle af vores pædagogiske aktiviteter. De større børn får fx nogle valgmuligheder som de kan vælge imellem, hvilket sker ud fra en demokratisk proces, hvor flertallet bestemmer. Også de mindre børnehavebørn er aktive med-skabere af deres hverdag, når de fx holder morgensamling og vælger sange om heste, så følger vi deres spor og taler om heste og besøger hestene på marken. De mindre børn får også valgmuligheder, bare i mindre målestok, fx hvilken farve de vil male med osv. Børnene blive hørt i hverdagen og de oplever således, at deres viden og deres værdier bliver set og anerkendt.

3.3 Børneperspektiv

For os handler børneperspektivet om at være i børnehøjde. I hverdagen følger vi børnenes spor, hvilket vil sige, at vi lægger pædagogikken i forlængelse af legen. Det er altså ikke altid os der tilrettelægger en aktivitet ud fra hvad vi tænker er interessant for børn, men derimod følger vi børnenes spor og anvender deres lege og interesser som pejlemærker for vores pædagogik. Eksempelvis når en børnegruppe er optaget af figurerne fra Paw Patrol, og vi inddrager figurerne i vores pædagogiske aktiviteter med at udarbejde en film sammen med børnene på vores iPads. Eller når børnene i vuggestuen peger på CD afspilleren og vi bruger det meste af formiddagen på at danse sammen med børnene.

Endvidere vil vi gerne implementere arbejdet med børneinterviews, samt andre dele af Børnemosaikker, da vi herigennem får mulighed for at få et bredere og dybere perspektiv på børnelivet i Gerlev børnehus. Målet er at gøre mere af det som børnene italesætter positivt ved børnehaven (det er kun i børnehaven at vi arbejder med børneinterview/børnemosaikker).

3.4 Leg og læring

I Gerlev børnehus ser vi legen som essentiel for barnets udvikling og læring, for det er i legen, at barnet udvikler sociale og personlige kompetencer, sprog, empati, opmærksomhed, nysgerrighed, fantasi, forestillingsevne, selvværd, selvtillid og identitet. Vi har fokus på, at nogle børn samt børnegrupper har mere brug for støtte til legen, så vi guider, støtter og deltager i legen med henblik på at udvikle børnenes legekompetencer. Vores fokus er desuden på, at leg og læring supplerer hinanden og at børn lærer dagen igennem i forskellige læringsrum, såsom 'fri leg' og ved voksen styrede aktiviteter, men også ved almindelige gøremål. Eksempelvis lærer barnet turtagning på legepladsens rutsjebane, tal når der spilles spil, at være hjælpsom i garderoben ved at hjælpe sine små og store venner med deres overtøj, at eksperimentere når der laves sandkager i sandkassen, samt at overvinde grænser, når der løbes stærkt ned af vores bakke på legepladsen.

I Gerlev børnehus tager vi udgangspunkt i barnets zone for nærmeste udvikling. Det vil sige, at vi støtter og guider det enkelte barn eller gruppen i at opleve sig selv kompetent i forhold til at mestre det læringspotentiale, som de står overfor. Det kræver at vi nogle gange er på sidelinjen, og andre gange går vi forrest og viser vejen for børnene. Fokus er også på, hvordan små børn ofte lærer af store børn. Eksempelvis sætter vi ofte børnene sammen til at løse opgaver på tværs af alder, det kan være et barn på 3 år der dækker bord med et barn på 5 år.

3.5 Børnefællesskaber

Gerlev børnehus er i sig selv et stort børnefællesskab, hvor små og store børn møder hinanden og leger på tværs af alder, køn og etnicitet. I børnefællesskabet møder børn nye venner, afprøver nye roller, griner, pjatter, forhandler og giver omsorg til andre, og så er det der hvor man mærker og bliver sig selv. Vi er bevidste om, at børn impulsivt finder sammen og leger, fx om morgenen, eftermiddagen og ude på legepladsen. Men vi er også bevidste om, at det ikke er alle børn der nemt bliver en del af et børnefællesskab og nogle børn bliver ligefrem ekskluderet fra legefællesskabet, hvorved de ikke lærer og dannes på lige fod med andre børn. Vi ser det som vores ansvar, at skabe nogle rammer, så der opstår venskaber og fællesskaber, hvor der er plads til alle børn. Eksempelvis laver vi ofte legegrupper sammen med børnene, så vi understøtter at alle børn udvikler sig gennem legen med andre og bliver klogere på, hvordan man indgår og agerer i et fællesskab. Vi deltager i legen i de legegrupper, hvor der er behov for støtte til at udvikle gode venskaber. Vi har fokus på, at alle børn kommer med hver deres familiebaggrund og dertilhørende kulturforskelle. Vi taler med børnene om deres forskelligheder, da vi mener der kan være svært at være i fællesskab med nogle man ikke forstår. Desuden hjælper vi børnene med at konfliktløse, hvor vi fx hjælper dem med at sætte ord på.

Endvidere anvender vi, i både vuggestuen og børnehaven, læringsmaterialet Fri for Mobberi. I Gerlev børnehus mener vi nemlig, at alle børn har ret til et børneliv uden drillerier og mobning. Og formålet med Fri for Mobberi er at styrke børns fællesskaber, relationer og forebygge mobning.

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

3.6 Pædagogisk læringsmiljø

Det er vigtigt for os, at Gerlev børnehus er et rart sted at være for alle børn og voksne. Forskning viser nemlig, at børn der trives og er trygge lærer bedst. Vores læringsmiljø tager udgangspunkt i en genkendelig hverdag for både børn og voksne. Vi oplever, at børn finder en tryghed i at vide hvad de skal, hvor de skal det henne, med hvem samt hvornår de skal det. Børnene bliver mindre forvirrede og der opstår færre konflikter børnene imellem, når en genkendelig hverdag er en del af læringsmiljøet.

Det er derfor en hel bevidst handling, at vi arbejder ud fra en pædagogisk genkendelig hverdagsstruktur i Gerlev børnehus. Fx holder vi morgensamling hver morgen kl. 9.00 – hvilket børnene glæder sig til. Men også genkendeligheden i at børnene ved, at efter frokost skal vi i garderoben og have tøj på og så på legepladsen og lege skaber tryghed. Eller når vuggestuebørnene sover efter frokost, og de får deres bamse med ud og sove. Kort fortalt oplever vi børn, der udvikler sig og som lærer dagen igennem, når vi har fokus på et læringsmiljø der rummer genkendelighed og forudsigelighed for børnene. I forlængelse heraf arbejder vi også med at forberede børnene, når der skal ske noget nyt. Eksempelvis når vi skal på tur eller andet, så taler vi med børnene herom, så de er forberedt på hvad der skal ske, hvilket giver en tryghed og ro for børnene.

En anden måde, hvorpå vi arbejder med det pædagogiske læringsmiljø er indretningen af Gerlev børnehus. Vi mener, at der er vigtigt at børnene får ejerskab af deres stuer. Derfor fremvises børnenes arbejde på stuerne, ved fx malerier der hænges op. Stuerne er indrettet til børnene og for børnene. I vores læringsmiljø har børnene også mulighed for at vælge et rum, hvor de kan fordybe sig i legen sammen med få andre børn, eksempelvis har vi små dukke/køkkenkroge, LEGO-rum, udklædningsrum, læsehjørner osv. På nogle af vores stuer har vi hjul på møblerne og disse har derfor ingen fastlåste pladser. Det gør at vi

bruger samme rum til mange forskellige formål. Fx yoga og dans, musik og spil, teater og bevægelse, konstruktionsleg og fordybelse.

Vi bruger også uderummet til pædagogisk læringsmiljø, alt hvad vi kan lave inde, laver vi også ude, fx yoga, danser, leger farlig leg osv. Desuden anvender vi vores bål-hus hele året til fx at lave popcorn eller snobrød. Vores små højbede er også et hit, hvor børnene nyder at smage på de forskellige krydderurter, som de selv har medbragt. Endvidere anvender vi også skoven til teater og børnene får historier ved vandet.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

3.7 Samarbejde med forældre om børns læring

I Gerlev børnehus tror vi på, at et godt og konstruktivt samarbejde med forældrene er afgørende for barnets trivsel og læring. Det er derfor vigtigt for os, at alle forældre føler sig velkomne, samt er trygge ved at aflevere deres barn til os. Vores udgangspunkt er, at når forældrene er trygge ved at aflevere deres barn, så finder barnet også en tryghed, hvilket åbner op for, at barnet er modtageligt for udvikling og læring. I Gerlev børnehus er følgende ting derfor centrale ift. forældresamarbejdet;

Om morgenen hilser vi på forældrene og lytter til, om der er noget vi skal vide i forhold til barnets velbefindende, så vi har de bedste forudsætninger for at kunne understøtte barnets trivsel og læring dagen igennem. Hver eftermiddag hilser vi på forældrene og fortæller hvis der er noget de skal vide om deres barns dag i Gerlev børnehus. Når vi kommunikerer med forældrene hver morgen og eftermiddag sikrer vi os, at der er en daglig dialog mellem hjemmet og institutionen.

Vi kommunikerer også dagligt/ugentligt på Aula til forældrene via billeder, fortællinger, ugeplaner og opdateringer. Så er forældrene bedre klædt på til at orientere sig i, hvilke aktiviteter deres barn har været optaget af. Forældrene får således en viden om deres barns hverdag og derved en større forståelse for det pædagogiske arbejde der foregår i Gerlev børnehus. Desuden giver denne viden mulighed for, at forældrene lettere kan tale med barnet om, hvad det har oplevet i løbet af dagen i børnehuset og så fremmer det dialogen imellem forældre og personale. Barnet kan derved opleve en større sammenhæng mellem hjem og institution, der kan være med til at skabe tryghed og derved trivsel og læring for barnet. Udover den daglige kommunikation, har vi i Gerlev børnehus også fokus på vores traditioner, såsom forældrekafe, Bedsteforældre-plantedag, Lanternefest, Sommerfest og julefest.

Mange af disse arrangementer bliver afholdt med hjælp fra husrådet, hvilket vi sætter stor pris på. Ved disse arrangementer er vi sammen på en anden måde, hvor vi kan hygge os og tale om mange forskellige ting, hvilket er med til, at vi lærer hinanden bedre at kende. Traditionerne er med til at skabe et stærkt samarbejde, sammenhold og en fællesskabsfølelse, hvilket er en styrke, når vi eksempelvis skal samarbejde om barnet i andre situationer.

Vi prioriterer et forældresamarbejde der er præget af åbenhed og tillid, så vi kan tale om det der er svært. Det er vigtigt for os, at forældrene oplever, at vi tager dem alvorligt, samt at vi værdsætter det, når de henvender sig. Men derudover er det også vores opgave at være nysgerrige og turde spørge ind til forældrenes ageren, især hvis vi oplever at de ændrer adfærd overfor os. Til sidst skal det nævnes, at vi i Gerlev børnehus samarbejder med forældrene omkring deres barns trivsel og læring gennem planlagte samtaler. Fx prioriterer vi at bruge tid på opstartssamtaler, når barnet begynder i vuggestue/børnehave, hvor vi introducerer forældrene til institutionen, idet vi gerne vil lære forældrene godt at kende, og få et kendskab til barnet.

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

3.8 Børn i udsatte positioner

I Gerlev børnehus anser vi alle børn som unikke med hver deres forskelligheder, men vi oplever også, at nogle børn i perioder kan være i udsatte positioner. De kan fx være udenfor børnegruppen eller gå gennem en svær tid pga. familiemæssige udfordringer, som påvirker deres dagligdag.

I Gerlev børnehus arbejder vi derfor til hverdag med, at alle børn i fællesskabet skal behandles *lige*, hvilket vi gør ved at lave *individuelle* tiltag i forhold til, hvor det enkelte barn er i dets udvikling. Eksempelvis arbejder vi med pædagogiske bagdøre, individuelle handlemuligheder, piktogrammer og heltekort. Vi er detektiver på barnets ressourcer, så barnet bliver bevidst omkring egne og andres evner. Det betyder også, med afsæt i ICDP, at vores fokus er på det positive, og ikke så meget på det negative i forhold til barnets kompetencer. Vi støtter og guider barnet i at kunne deltage i aktiviteter/lege i forhold til deres psykiske og fysiske nærmeste udviklingszone, samt relationskompetence.

Selvom vi i vores dagligdag har fokus på børn i udsatte positioner, kan vi opleve, at et barns udfordringer ligger ud over en almenpædagogisk praksis. I disse tilfælde vil vi altid afholde samtaler med forældrene, og hvis det er nødvendigt indkalder vi til et tværfagligt samarbejde med relevante samarbejdspartnere,

herunder psykolog, logopæd, ergoterapeut, fysioterapeut samt special- og udviklingspædagoger. På den måde sikrer vi altid, at der er flere øjne der ser på barnet, så vi kan tilrettelægge en målrettet indsats, samt skabe de bedst mulige forudsætninger for trivsel og udvikling for det enkelte barn.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i børnehuset tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

3.9 Sammenhæng til børnehaveklassen

For at gøre overgangen til 0. klasse mere flydende og overskuelig for børnene holder vi møder med skolen/SFO, hvor vi bl.a. snakker om, hvad der forventes af børnene i forhold til deres personlige, sociale og faglige udvikling.

I børnehøjde har vi brobygning med de øvrige institutioner i Jægersprisområdet. Her arbejder vi primært med, at børnene, på tværs af børnehaverne, får kendskab til hinanden inden skolestart. Vi bruger mellem 6 og 12 dage i efterår, vinter og forår på dette samarbejde. Vores mål er, at børnene lærer hinanden at kende via samarbejdsøvelser, nye og fælles oplevelser, voksenstyret leg, samt den spontane og selvorganiserede leg.

Desuden inviterer skolen/SFO hvert år alle børnehaverne på besøg to gange. En ude- og en inde dag, hvor vi i samarbejde organiserer os, så børnene får mest muligt kendskab til de primærvoksne som de møder i skolen samtidig med, at deres nuværende voksne er i baggrunden som støtte. Skole/SFO har også en besøgsdag i børnehaven, så de har kendskab til den hverdag børnene kommer fra.

I børnehaven arbejder vi med, at børnene får rig mulighed for at afprøve det, som de kommer til at møde på skolen. Fx at fremlægge eller fortælle om noget til de andre børn i gruppen. Tal, bogstaver og matematiskopmærksomhed bliver de præsenteret for via legen, på ture og i det kreative. Vi arbejder med deres fantasi via billedløse bøger, selv at skabe historier/teaterstykker, understøttende rolle og regellege, at bliver selvhjulpne og at kunne behovsudsætte. Socialt arbejder vi med at børnene selv kan konfliktløse og tager hensyn samt udviser omsorg for hinanden. Når vi arbejder med ovenstående tager vi altid udgangspunkt i det enkelte barn og dets kunnen.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

4. Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

4.1 Inddragelse af lokalsamfundet

I Gerlev børnehus inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn. Det gør vi, fordi vi mener, at det er vigtigt, at børnene får mulighed for at opleve hvilke forskellige måder man kan bruge nærmiljøet på.

Helt konkret er vi flittige brugere af vores nærområde, hvor vi ofte besøger Rosenhaven, den store høj, trolde træet, vandet og så kigger vi på dyr fx køerne og hestene på markerne rundt omkring os. Vi benytter også vores lokale kirke, hvor børnene fx hvert år laver julekunst, som bliver udstillet i Gerlev kirke.

Efterfølgende har børnene mulighed for, at se udstillingen i kirken, sammen med deres forældre. Hvert år deltager vi også i en julegudstjeneste. Endvidere benytter vi de lokale museer, biblioteket og teatret som en stor del af vores pædagogiske arbejde, ikke mindst i forbindelse med Kulturstier; et tiltag, der betyder at alle 4-5 årige i Frederikssund kommunes dagtilbud, møder lokale kulturinstitutioner. Vi er af den opfattelse, at det er med til at udvide børnenes syn på verden og vise dem forskellige udtryk.

Kulturstier er et pædagogisk projekt, som vi er stolte af, at være en del af. I kulturstier deltager følgende fem kulturinstitutioner:

1. De fireårige besøger hvert år biblioteket, hvor børnene skal hjælpe med at finde alfabetets bogstaver, fordi en bogstavtyv har været på spil. Børnene låner en lille kikkert, så de kan finde bogstaverne blandt bøgerne på biblioteket. Børnene bliver desuden vist rundt på biblioteket og de får også lov til at komme med ind 'backstage'.
2. Vi får også besøg af naturbussen, hvor naturvejlederne lærer børnene om dyr. Fx finder vi dyr i skoven og bevæger os som forskellige dyr. Børnene bruger alle deres sanser, når de finder, rører og lytter til fx krible-krable-dyr.
3. Hvert år kommer musikpatruljen fra musikskolen også på besøg. Den består af en violinist, en tværfløjtenist og en kontrabassist. De spiller musik for børnene, men de inddrager også børnene der synger og danser alt hvad de kan.

4. På Færggården (Frederikssund Museum) rejser de femårige tilbage i tiden, hvor de oplever hvordan man boede, spiste, arbejdede, skød med bue og pil, lavede bål, sang og dansede i oldtiden.
5. Til sidst, men ikke mindst, besøger vi J.F. Willumsen Museum. Her deltager børnene i en kunstsafari, hvor de låner en kunstkikkert og bliver præsenteret for forskellige kunstværker. Børnene får også selv lov til at være kunstnere, hvor de fx tegner fantasivæsener og eksperimenterer med farver.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

4.2 Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Vi arbejder med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i Gerlev børnehus ud fra en grundholdning om, at det er børnenes børnehus! Det er vigtigt for os, at alle børn har et tilhørsforhold til deres stue og det personale der er tilknyttet stuen. Vi indretter derfor stuerne med børnenes navne på fx deres kasser og vi hænger deres kreationer op på vægge og i lofter.

Der skal også være plads til, at børnene kan fordybe sig i legen, derfor har vi i børnehaven skabt små legerum, med fx LEGO, dyr og køkken/dukkekrog. Her kan børnene lege uforstyrret, og der er plads til ro og fordybelse. I vuggestuen er også små fordybelseszoner. Fx vores hyggekrog hvor der kan læses bøger, legekøkkenhjørne og vores huse til leg og stille tid. Æstetisk arbejder vi med ro for øjet, samt overskuelighed, så legetøjet er sorteret, tilgængeligt, indbydende og i børnehøjde. Vi anvender betegnelserne 'gå-ben' og 'små-stemmer' overfor børnene når vi er indenfor. Det gør vi, for at få så roligt et miljø som muligt, så alle børn kan finde ro til fx at forbyde sig i en leg, få læst en historie eller lave en perleplade og høre musik imens.

Udenfor på vores store legeplads kan børnene hver dag fysisk udfolde sig. Her er der plads til, at børnene fx kan bruge deres 'løbeben', lege slåskampsleg, pjaske med vand og se hvem der kan skringe højest.

Som udgangspunkt stiler vi efter at indrette os, så vi har så små børnegrupper som muligt ved forskellige aktiviteter. Vi har fx tre stuer/rum i børnehaven som vi anvender når vi spiser frokost. Det vil sige, at kun ca. 10-15 børn spiser sammen, hvilket skaber ro til at personalet kan have fokus på alle børnene.

Til sidst skal det nævnes, at Frederikssund Kommunen jævnligt gennemfører en trivselsundersøgelse for børnene i Gerlev børnehus. Når vi får svarene retur udarbejder vi en handleplan, så vi altid har fokus på at udvikle vores børnemiljø ud fra et børneperspektiv.

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

5. De seks læreplanstemaer

Nedenstående afsnit vil omhandle hvordan vi i Gerlev børnehus vil arbejde med de seks læreplanstemaer:

1. [Alsidig personlig udvikling](#)
2. [Social udvikling](#)
3. [Kommunikation og sprog](#)
4. [Krop, sanser og bevægelse](#)
5. [Natur, udeliv og science](#)
6. [Kultur, æstetik og fællesskab](#)

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

5.1 Alsidig personlig udvikling

Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod samt kompetencer til deltagelse når vi taler om barnets alsidige personlige udvikling. I Gerlev børnehus vægter vi den nære relation til det enkelte barn højt, herigennem kan barnet føle sig tryk og kan udvikle sig og lære dagen igennem. Vi ser det som vores ansvar at møde barnet med ligeværdighed og skabe den gode relation, hvor vi viser nærvær og omsorg for barnet.

Vi udviser nysgerrighed og åbenhed i forhold til barnets egne følelser og oplevelser og når barnet føler sig set og forstået er det med til at styrke barnets alsidige personlige udvikling. Endvidere har vi fokus på børnenes relationer til hinanden, idet vi støtter børnene i at indgå i relationer til hinanden, som kan give mulighed for at der opstår venskaber. Vi guider også børnene med at konfliktløse, så de lærer at sige fra, samt støtter op om deres relationskompetence til at indgå i relationer til andre børn og voksne. Den nære relation til det enkelte barn befordrer, at vi har fokus på barnets nærmeste udviklingszone. Vi stiller alderssvarende krav til det enkelte barn og skaber læringsrum for barnet, så når barnet øver sig i forskellige færdigheder, så skal det have masser af succesoplevelser. Dermed styrkes gåpåmod, robusthed og lysten til fortsat læring. Alt dette foregår i faste og trygge rammer, med voksne der er anerkendende, lydhøre, rosende og ikke mindst positiv indstillet overfor, at nogle gange kan tingene være svære. Ved at støtte og guide børnene i deres nærmeste udviklingszone, skabes grobunden til at lære nyt og der gives plads til, at det enkelte barn kan udfolde sig, som et selvstændigt væsen og dermed udvikle et positivt selvværd. Men vi stiller ikke kun alderssvarende krav til barnet, vi tilpasser aktiviteter og gøremål til barnets udviklingszone ud fra dets behov, humør samt overskud lige netop den dag. Det betyder, at vi alle dage har fokus på det enkelte barns personlige udvikling, idet alle børn skal kunne deltage ud fra deres egen udvikling og "dagsform". Eksempelvis anvender vi 'pædagogiske bagdøre', således alle børn har mulighed for at deltage i de pædagogiske aktiviteter og gøremål.

Desuden arbejder vi ud fra, at alle børn skal have lov til at øve sig. I børnehavergrupperne italesætter vi det over for børnene, og det er det almindelig kendt, at alle øver sig. Det betyder, at de kan øve sig i ro og mag uden at føle sig forkerte eller udstillede, fordi de øver sig. I vuggestuen har vi det mål, at vi giver det enkelte barn, den tid det har brug for, når det øver sig i fx at tage tøj af og på, sidder på toilettet, rydder op efter sig selv, udviser empati overfor andre eller lærer at håndtere et nej og kunne sige til og fra overfor de andre børn eller voksne. Et andet eksempel er, at vi arbejder bevidst med at strukturere og organisere børnegrupperne, idet børn nogle gange har brug for jævnaldrende børn til at fordybe sig i legen og andre gange ældre eller yngre børn for at øve sig på fx at dække bord eller at have ansvar.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

5.2 Social udvikling

Det ligger os meget på sinde at børnene i Gerlev børnehus udvikler sociale kompetencer og handlemuligheder. Børn har brug for at være en del af sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Som nævnt før i denne læreplan vægter vi relations arbejdet højt, da det netop er i relationer til andre, at børn udvikler empati samt sociale kompetencer.

I Gerlev børnehus arbejder vi med læringsmaterialet Fri for Mobberi, hvor børnene bliver hørt og anerkendt for deres følelser. Det er også i dette arbejde at børnene øver sig i at udvise ansigts- og kropsudtryk og genkende andres udtryk fx ked af det, glad, vred eller overrasket. Og børnene lærer at sætte ord på deres følelser og lytte til andres følelsesoplevelser, samt få en forståelse for, hvordan man er en god ven.

I vuggestuen anvendes også Hoppeline, som er et læringsmateriale der har fokus på at styrke børnenes positive oplevelser med bevægelse gennem leg i et fantasifuldt univers der samtidig styrker børnefællesskabet. Vi laver fx små rollespil med dukker for, at illustrere forskellige handlinger, og dermed sætte ord på forskellige følelser. Det er med til at give børnene en forståelse og respekt for andre, og hvad forskellige handlinger kan betyde for fællesskabet og hinandens interesser. Dette giver børnene rum og plads til at danne fællesskaber, få venner, lege og skabe det fælles tredje.

I børnehaven arbejder de største børn med heltegerninger, det kan fx være at et barn hjælper et andet barn der har slået sig, eller skal have lynet sin jakke. Ved at arbejde med heltegerninger og heltekort

styrkes børnenes sociale udvikling, fællesskabsfølelse, børnenes syn på det at tage hensyn, være hjælpsomme og være omsorgsfulde.

I Gerlev børnehus holder vi hver dag morgensamling, hvor vi har fokus på det sociale samvær. Vi taler om hvem der er tilstede, og hvem der mangler. Men vi synger også navnesange, vi lytter til hinanden og vi taler om hvad dagens program er for børnegruppen. Alt dette er med til at skabe et socialt fællesskab, hvor børnene lærer at komme med i en gruppe og være en del af gruppen. Når vi har samling, har vi også fokus på, at børnene øver sig i at lære at samarbejde og hjælpe hinanden fx hvem vil hjælpe med at finde en skraldepose så vi kan få ryddet alt skraldet op. Vi hjælper også børnene med at øve sig på konflikthåndtering, fx ved at tale med- og lytte til dem, så de kan komme frem til en fælles forståelse frem for at finde en 'skyldig'. Det vil sige, at vi anser konflikter som et læringsrum, hvor børnene øver sig på at indgå forhandlinger og kompromisser. Målet er, at børnene kan håndtere følelser samt sætte ord på handlinger.

Når vi oplever, at et barn står udenfor fællesskabet, igangsætter vi forskellige aktiviteter eller indsatser. Eksempelvis når vi sammensætter legegrupper, så tager vi højde for hvilke børn der har brug for at blive guidet i legefællesskabet. Det kan også være, at vi i en periode tager tre børn med på tur, hvor vi arbejder med at de 'finder hinanden' i en legerelation. Vi har også fokus på det barnet mestrer og italesætter det overfor de andre børn, så de får øje på barnets ressourcer og barnet udvikler en positiv selvforståelse. Fx "se hvor glad hun er for at klatre i træer, hvem vil være med til det?" eller "sikke en fin sandkage du har lavet, skal vi spørge de andre børn om de vil smage?" Det er således personalets ansvar at sætte rammen, så alle børn kan blive en del af børnefællesskabet i et udviklende læringsmiljø, hvor fokus altid er på, at se ressourcer og udviklingsmuligheder.

I Gerlev børnehus er en af vores pædagogiske grundantagelser, at verden ser forskellig ud, alt efter hvor man kigger fra, og vi lægger vægt på, at børnene får en forståelse for andres forskelligheder og kultur i hverdagslivet. Vi italesætter at mennesker har brug for forskellige hensyn, vi øver os forskelligt, oplever forskelligt, ser forskellige ud og har forskellige følelser. Vi arbejder ud fra den devise, at når børnene kan se forskellighederne, så får de øje på sammenhængen og af den vej oplever de et socialt fællesskab, som er med til at udvikle empati og respekt overfor hinanden, samt styrker deres demokratiske og sociale udvikling.

I de læringsrum vi skaber for børnene, er det vigtigt at de får succesoplevelser og føler, at de er værdifulde individer. Vi roser og anerkender børnene, når de udviser omsorg og empati overfor hinanden, fx når et barn hjælper med at finde en hue der er væk eller inviterer et barn ind i en igangværende leg. I Gerlev børnehus ved vi at børn udvikler sig forskelligt og at det er okay at være forskellige. Nogle børn er fx med på at lave børneyoga eller når der leges løbeleg i vuggestuen, hvorimod andre skal se på de første par gange, inden de tør deltage. Personalet skaber tid og rum til at alle børn kan deltage på deres præmisser, så alle deltager i børnefællesskaber ud fra deres nærmeste udviklingszone.

Sidst men ikke mindst, har vi fokus på, at den måde vi italesætter barnet på, også bliver den måde vi og de andre børn opfatter barnet, og i sidste ende er afgørende for, hvordan barnets selvopfattelse bliver. Det er den historie vi fortæller om barnet, med ordvalg, toneleje, kropssprog og mimik som vi er opmærksomme på, da vores opfattelse af et barn kan sprede sig som ringe i vandet til resten af huset. Vores fokus er derfor på, at se på ressourcer og kompetencer hos hvert barn i Gerlev børnehus.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

5.3 Kommunikation og sprog

I Gerlev børnehus har vi fokus på at børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Vi er bevidste om, at vi fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at det er vores opgave at guide børnene til at indgå i fællesskaber med andre børn. Derfor arbejder vi kontinuerligt med, at vores læringsmiljø skal understøtte børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale, så alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden samt opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Helt konkret sætter vi ord på det børnene gør i hverdagen, eller hjælper dem med at finde de ord de eventuelt mangler. Fx hvis et vuggestuebarn peger på en kop, så siger vi 'vil du gerne have koppen, er du tørstig?' Eller når et børnehavebarn kalder sine gummistøvler for sko, så hjælper vi barnet med at nuancere sproget ved at italesætte, at der findes flere slags fodtøj og dette kaldes for en gummistøvle. Vi hjælper også børnene med at sætte ord på følelser, fx ved at spørge om barnet blev ked af det, når barnet står med tårer i øjnene. Vi arbejder også bevidst med at sætte ord på følelser, ved fx at inddrage Fri for Mobberi, hvor børnene lærer at fortælle hvordan de har det, når nogle driller eller ikke vil lege. For at imødekomme dette arbejde, har vi fokus på relationsarbejdet, da det har afgørende betydning i forhold til at skabe et trygt læringsmiljø, hvor personalet kan hjælpe børnene til at forstå sig selv ved at sætte ord på deres følelser og handlinger, men også hvor barnet har tillid til, at det bliver rummet og forstået. De voksne

taler *med* børnene og er opmærksomme på den gode udviklende dialog. Fx taler vi langsomt og tydeligt, samt giver børnene god tid til at svare eller spørge om noget. Det er også noget vi taler med forældrene om, vigtigheden af, at barnet får tid til at tænke og tale.

Endvidere leger vi med ord og bogstaver. Fx rim og remser og så læser vi rigtig mange historier i Gerlev børnehus. Når vi læser historier, er det vigtigt at bogen henvender sig aldersgruppen. Desuden peger vi på ordene, når vi læser; fortæller om forsiden/bagsiden og de store børn lærer om bogens forfatter. Både i vuggestuen og i børnehaven er der talrige bøger og flere gange om året, får vi leveret bøger fra biblioteket, så vi altid har et nuanceret og bredt udvalg. Vi besøger også biblioteket flere gange om året med børnene fx i forbindelse med kulturstier. Forældrene bliver i vuggestuen inddraget ved, at personalet skriver på Aula, hvilke rim og remser samt bøger personalet arbejder med. I børnehaven står der en stor bogbus, hvor forældrene hver dag kan låne en ny bog med hjem fra børnehaven, fx den bog der blev læst under eftermiddagsmaden, som barnet synes var super god og gerne vil høre igen. I Gerlev børnehus skriver børnene også selv, fx hjælper vi børnene med at skrive navn på deres tegninger, hvilket vi gør allerede fra de starter i vuggestuen. Vi sætter også skriftsprog på det der giver mening, eksempelvis børnenes garderober, kasser og når en perleplade skal gemmes til næste dag.

Vi anvender og leger også med tal i hverdagen. Fx når vi tæller hvor mange børn vi er til morgensamling, tæller ned til juleaften, eller når et barn skal dele drikkedunke og madkasser ud. Når børnene øver sig i de forskellige færdigheder, arbejder vi altid ud fra en positiv, anerkendende, lydhør og nærværende tilgang. Børnene skal have succesoplevelser og føle, at de er værdifulde, også selvom alting ikke lykkes første gang. Det er også en naturlig del af læringsmiljøet i Gerlev børnehus, at vi synger, danser og bruger fagter. Det er med til, at styrke den sproglige hukommelse fx. når vi synger knoglesangen, hvor vi synger om kroppens dele, mens vi danser og peger på kropsdelene. I børnehuset anvender vi sprog-screeningsredskabet Tras, hvor fokus er på børnenes sproglige udvikling. Samtidig foretager sprogpædagogen i Gerlev børnehus de lovpligtige sprogvurderinger og vi tager yderligere initiativ til logopædisk indsats, hvis et barn har udfordringer sprogligt. Herefter vil sprogpædagogen og logopæden udarbejde en handleplan for, hvordan vi bedst muligt kan støtte op om barnets udvikling. Nogle gange vil indsatsen ligge hos logopæden, andre gange er det sprogpædagogen der udfører sprogarbejdet, men det kan også være stuepædagogen der bliver inddraget i arbejdet. Det kan fx ske ved læseleg, hvor børnene gennem dialogisk læsning øger deres ordforråd, således at deres kommunikative kompetencer styrkes. Men der kan også være børn, der har brug for støtte i deres nonverbale kommunikation, fx ved at vi anvender piktogrammer, der viser, hvad børnene skal den pågældende dag. Hvis vi oplever, at et barn har sproglige udfordringer vil vi desuden inddrage forældrene og have en dialog med dem om, hvad de kan gøre derhjemme. Fx gå på biblioteket og låne alderssvarende bøger, synge, spille spil, læse rim og remser og ikke mindst at sætte ord og begreber på alt i hverdagen.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

5.4 Krop, sanser og bevægelse

I Gerlev børnehus ser vi kroppen som et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer. Børnene i Gerlev børnehus støttes derfor i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på deres kroppe, hvilket sker både gennem ro og bevægelse. Kort sagt lægges grundlaget for børnenes fysiske og psykiske trivsel, ved at vi skaber læringsrum for at børnene kan bruge deres krop og sanser.

I Gerlev børnehus sker det ved, at personalet understøtter bevægelsesglæde, kreativitet og leg for det enkelte barn, samt skaber fleksible inkluderende læringsmiljøer. Helt konkret har vi indrettet vores legeplads med flere klatrestativer, der styrker børnenes grovmotorik, deres vestibulære sans (labyrinth- og ligevægtssans) samt deres proprioceptive sans (muskul- og ledstillings- og bevægelsessansen). Det sker ved at børnene klatrer op i klatrestativerne, kravler gennem rør, træder på reb for at komme over på den anden side og rutsjer ned ad en rutsjebane. Men også alle vores klatretræer, gynger og snurretoppe er med til at stimulere børnenes grovmotorik samt deres vestibulære og proprioceptive sans. I vores sandkasser kommer også den taktile sans (berørings- og følesansen) i spil, når vand og sand bliver til kager, kaffe og is, eller når det regner og børnene leger med mudder, som bliver flittigt brugt til fx at male vores legehuse eller til at fylde alle vores spande. Den visuelle sans (synssans) og den auditive sans (høresans) er også i spil på vores legeplads, når børnene kører på cykler og skal passe på, at de ikke kører ind i hinanden. Den olfaktoriske sans (lugtesans) bruger børnene, når de synes mudderet lugter dårligt eller de dufter til blomsterne vi plantede til bedsteforældredagen. Den gustatoriske sans (smagssans) bliver stimuleret, når

børnene smager på sandet i sandkassen, regnvandet eller vores krydderurter. Udover vores legeplads anvender vi også vores nærmiljø, hvor vi går eller løber på varieret underlag, tager til Rosenhaven, stranden eller går og kravler op ad vores store bakke. Vi prioriterer at være udenfor på vores legeplads/nærmiljø hver dag, hvor vi støtter og guider børnene i deres kropslige processer. Når børnene leger på legepladsen er personalet bevidste om deres rolle ved fx at hjælpe de små børn med at komme op på gyngen, eller anerkender at et barn kan noget nyt ved fx at sige "du kan godt, hurra se du kunne!". Endvidere tilrettelægger vi pædagogiske aktiviteter udenfor, fx hører vi musik og danser, eller laver børneyoga udenfor, når vejret er til det. Her lærer børnene at trække vejret stille, at mærke deres hjerter slår, de lærer at komme op i gear og ned i gear og hvad det gør ved dem. I vuggestuen anvendes ofte musik, hvor det handler om at danse, lave fagter og bevægelser. Men børnene triller også med bold til hinanden, løber og hopper, går rundt i ring for til sidst at ligge og slappe af. Vi arbejder endvidere med Hoppeline, der i legen skal have vasket sin bil. Et barn bliver til en bil og de andre børn vasker ham/hende. I alle disse pædagogiske aktiviteter er personalet fysisk aktive sammen med børnene, da vi har fokus på, at vi er rollemodeller for børnene. De aktiviteter og læringsrum, som personalet skaber, skal invitere børnene til at få mange forskellige kropslige erfaringer. Derfor arbejder vi også med at børnene kan finde ro, således at deres finmotorik også kan stimuleres. Det sker ved, at børnene fx leger med puslespil eller perleplader, hvor børnene anvender pincetgreb og kordinerer deres bevægelser. Men børnene leger også med kartoffelmel, modellervoks, trylledej og så bager vi boller, hvor børnene er med til at hælde vand, gær, salt og mel i skålen og ælte dejen med hænderne. Børnene får tid og ro til at sanse dejen, og den voksne er medoplevende og viser, hvordan man ruller bollerne. Her er alle sanserne i spil igen, og personalet har fokus på at støtte og guide børnenes i deres oplevelser. Til sidst skal det nævnes, at vi anvender Trasmo skemaer, som er med til at synliggøre, hvor børnene er i deres motoriske udvikling.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

5.5 Natur, udeliv og science

I Gerlev børnehus har vi fokus på, at det pædagogiske læringsmiljø understøtter, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, og som samtidig udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen. Desuden giver vi børnene mulighed for at opleve og eksperimentere med menneskets forbundenhed med naturen, da naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Og så er det vigtigt for os, at vi arbejder med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Helt konkret er vi på tur eller ude på legepladsen hver dag. Vi tager tid til at udforske og eksperimentere i naturen med vores kroppe og vores sanser. Vi anvender ofte vores lokalmiljø, når vi er på tur, fx når vi tager ned til den store bakke og triller ned af den, eller når de større børn har en succesoplevelse, ved at finde ud af, at de nu kan løbe ned af den. I Rosenhaven, der er en park med roser og blomster, smager vi på fx kirsebær, hyben og andre spiselige planter. Hvis vi er heldige møder vi også gartneren i Rosenhaven, der altid er villig til at fortælle os om blomsterne. Børnene lærer og sanser både naturen via planlagte aktiviteter men også ved spontane aktiviteter, hvor vi følger *'børnenes spor'* og undersøger livet i naturen. Fx når et barn pludselig kalder på en voksen og siger 'kom og se en orm', så er vi straks interesseret og forklarer om ormen til barnet og de andre børn der kommer til. Vi kan også fortsætte interessen sammen med børnene, hvor vi fordyber os og undersøger nærmere på et naturfænomen, fx via opslagsbøger eller internettet. I vuggestuen leder vi ofte efter dyr ude på legepladsen, hvor vi finder edderkopper, mariehøner, fugle, orme, sommerfugle eller bænkebidere. Det styrker børnene i deres sproglige udvikling og samtidig lærer børnene om naturen fx ikke røre sneglens følehorn for hårdt så bliver den bange, eller at bænkebidere kan forvandle sig til små sølvkugler.

Vi har fokus på, at vores læringsmiljø gør, at børnene bruger deres sanser fx om sommeren, hvor vi spontant tænder for vandhanen, så børnene kan sanse vandet og lege med sand og vand, samt hoppe og pjaske. Eller om efteråret, hvor vi plukker æbler fra vores æbletræ, som børnene kan smage og dufte til, men som også giver anledning til samtaler om frø og plantning af nye æbletræer. Vores bålhus bliver også flittigt brugt, hvor børnene er med til at lave bål, mærker varmen fra flammerne, popper popcorn eller laver snobrød.

Når vi holder morgensamling eller har gruppetid taler vi med børnene om vejret og årstiderne. Vi stiller spørgsmål, fx 'blæser det i dag, bruser grenene, regner det eller skinner solen?'. Og så taler vi med børnene om dagens aktiviteter i forhold til vejret og årstiden, fx vi skal ud og kælke eller vi skal huske solcreme, fordi der er høj sol. Vi inddrager også sange om vejret, fx regnvejs- eller solskinssange. I vores gruppetid laver vi også aktiviteter, der eksperimenterer med naturen, fx når vi anvender de tørrede blade vi har samlet til kunstprojekter, laver dyr ud af æggebakker, samler grankogler, agern og mos til juledekorationer, eller maler på træstykker vi finder i skoven. Vi planter også kartofler i spande og ser dem

spirer, og når kartoflerne er klar, skræller, koger og spiser vi dem. Hvert år har vi også en bedsteforældredag, hvor børnenes bedsteførelde kommer forbi og planter en medbragt plante/blomst. Efterfølgende kigger børnene på deres blomst og ser den vokse og de er også med til at vande dem, og så taler vi med børnene om, hvorfor det er vigtigt med vand og sol til blomster.

Som tidligere nævnt, er bøger en stor del af vores hverdag, så vi læser også om naturen, fx om regnorme, sommerfugle og andre dyr. Vi taler også med børnene, om det vi har oplevet eksempelvis 'kan I huske, da vi var ovre og se køer og heste, hvem kan finde dem i bogen?' eller når vi læser om katte og mus, så kigger vi ud ad vinduet og ser Hugo (kat i Gerlev) og taler om, at den skal ud at fange mus i skoven.

Vi har desuden fokus på, at børnene begynder at forstå naturfænomener som luft, blæst, lys og vejrfænomener. Der arbejdes med lovmæssigheder i naturen og en begyndende matematisk opmærksomhed. Vi taler med børnene om begreber som lille, stor, lang, kort, høj, lav, få og mange. Vi tæller fx kørerne på marken, når vi er på tur. Vi tæller hvor mange vi er til morgensamling, vi måler med en lineal, når vi laver påskepynt og vi eksperimenterer med farver og former, når vi leger med farver. Endvidere taler vi med børnene om, hvor vigtigt det er, at vi passer på naturen fx, at man ikke må smide skrald i det fri og så affaldssorterer vi i Gerlev børnehus, hvilket vi også lærer børnene om, så de får en forståelse af affald, ressourcer og natur.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

5.6 Kultur, æstetik og fællesskab

I Gerlev børnehus arbejder vi med kultur og fællesskab via fælles ture såsom teatret, biografen, biblioteket, Willumsens museum eller Færgedgården. Ved disse besøg lærer børnene fx, at man skal være

stille på et bibliotek, at man klapper efter en teaterforestilling og det kan gøre ondt i maven ved en følelsesladet biografoplevelse. Desuden arbejder vi med begreberne kultur og fællesskab ud fra en forståelse af egne og andres kulturelle baggrunde og traditioner. Vi lærer således børnene vores lands traditioner, idet vi fortæller dem om hvorfor vi fx fejrer fastelavn, jul og påske og selv er aktive i forhold til at fastholde traditioner. Eksempelvis vores juletræsfest, sommerfest, påskepyntsklipning, bedsteforældredag eller lanternefest. Endvidere er det vigtigt for os at lære børnene, at der findes mange kulturer fx ved at have fokus på andre traditioner, familiestrukturer, anden mad, flag eller lignende og ligegyldigt hvilken kulturel baggrund, normer, traditioner og værdier barnet kommer med, så er barnet en del af Gerlev børnehus på lige fod med andre børn.

I forlængelse heraf arbejder vi med kultur og æstetik ud fra en forståelse af, at det skal stimulere børnenes fantasi, kreativitet og nysgerrighed samtidig med, at det skal være en kunstnerisk skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser. Vi er et kreativt børnehus, idet vi fx ofte maler, laver håndtryk i ler, klippe-klistrer julepynt eller skaber kunst for kunstens skyld. Vi har fokus på, at børnene anvender forskellige materialer og redskaber, som styrker deres nysgerrighed og sanser på forskellige måder. Vi er også meget glade for musik i Gerlev børnehus, fx ved rytmik, men vi lytter også til forskellige musikgenrer, hvor vi både danser og slapper af til klassisk musik, jazz eller rock. Endvidere er det en udfordrende, skabende og kreativ proces, når vi anvender vores iPads' til at lave film sammen med børnene, laver musik eller fremfører teaterstykker. Når vi arbejder med kultur og æstetik, er det *processen* hen til det færdige produkt, som fx den færdige malede kat, der er det vigtigste. Vi opfordrer børnene, via anerkendelse, til at arbejde med ihærdighed og vedholdenhed og af den vej gøre sig umage. De kreative processer understøtter som oftest også samarbejdet mellem børnene. Eksempelvis ved et fælles maleri, hvor alle kan 'byde ind' med noget til det fælles projekt, eller gennem sangen, hvor mange stemmer bliver til en. I det æstetiske læringsmiljø inddrages børnene, eksempelvis når de gerne vil vise deres kunst til deres forældre, så laver vi kunststillinger, og vi anvender generelt børnenes malerier, uroer eller andet rundt om i huset som pynt.

Vi dokumenterer vores arbejde via Aula, så alle forældre har mulighed for at følge med og deltage på sidelinjen i forhold til arbejdet med kultur, æstetik og fællesskab i Gerlev børnehus.

Evalueringskultur

Lederen af børnehuset/dagplejen er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af børnehuset/dagplejen er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan f.eks. beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

6 Evalueringskultur

For det første skal læreplanen evalueres kontinuerligt og mindst hver andet. år. Udgangspunktet for evalueringen er de pædagogiske mål - herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i Gerlev Børnehus og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Evalueringen skal offentliggøres. For det andet skal vi løbende dokumentere en pædagogisk sammenhæng mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

I Gerlev børnehus har vi fokus på, at vi sammen udvikler en fagligt selvkritisk og reflekteret tilgang til tilrettelæggelse og evaluering af vores pædagogiske praksis. Vi vil blive bedre til, at få øje på vores praksis, reflektere over den og se mulighederne for at ændre praksis, når vi mener, der er behov for det. Hvilket i sidste ende skal udvikle og kvalificere vores pædagogiske praksis. Det er vores praksis og læringsmiljøet, der skal evalueres og ikke det enkelte barn.

Helt konkret arbejder vi på at få implementeret en skriftlig-evalueringsstruktur, der vil løbe over de næste to år. En evalueringskultur, der med tiden vil være en lige så naturlig del af hverdagen, som den mundtlige evaluering.

Udgangspunktet er, at vi ca. hver 2.måned evaluerer en pædagogisk aktivitet eller hverdagspraksis. På vores Fagpersonalemøder vil vi udvælge emnet og tale om, hvordan vi har tilrettelagt arbejdet med lige netop denne aktivitet eller praksis. Efterfølgende vil der være mulighed for at afsætte tid til dokumentation og refleksion af emnet, som vi til sidst belyser fælles på et nyt Fagpersonalemøde. Vi vil anvende forskellige

modeller omkring tilrettelæggelsen og evalueringen af vores pædagogiske aktiviteter og praksis, alt afhængig af "emnet". Dog vil udgangspunktet for vores evalueringsarbejde være "*The Golden Circle*";

- Hvorfor
- Hvordan
- Hvad

Vi vil derudover udarbejde vores egen version af "*Skema til handling*", som et supplement til *Golden circle*.

Modellerne anvendes i vores evalueringsarbejde til at synliggøre fx hvorfor vi gør som vi gør og hvad vi gerne vil opnå med det og hvordan vi derved kan blive ved med at udvikle vores pædagogiske praksis.

Som eksempel kan nævnes, at evalueringsemnet den kommende tid vil være *synlighed, overskuelighed og tilgængelighed i læringsmiljøet*. Vi vil på vores første Fagpersonalemøde tale om, hvordan og hvorfor samt med hvilket mål vi organiserer og faciliterer læringsmiljøet; bl.a.: er legetøj/kreative materialer/bøger tilgængelige, er "anvendelsen" tydelig, er der rum til fordybelse, samt udvikling i legen/aktiviteten.

Vi kan derefter reflektere og evaluere over vores pædagogiske praksis. Det er vigtigt at huske på, at vi godt kan evaluere på et emne, såsom vores fysiske læringsmiljø flere gange indenfor de næste to år, da målet er at udvikle vores pædagogiske praksis bedst muligt.

Denne læreplan er udarbejdet i foråret 2023

Den skal evalueres i foråret 2025